

**RAAD VOOR HET LEEFMILIEU
VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST**

ADVIES

Voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 12 december 1991 houdende oprichting van begrotingsfondsen met het oog op de omzetting van richtlijn 2018/2001 en richtlijn 2019/944

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	18 december 2020
Advies aangenomen door de Raad voor het Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op	28 januari 2021

Vooraf

Op 18/12/2020 werd aan de Raad voor het Leefmilieu (hierna "de Raad") gevat door een adviesaanvraag over het voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 12 december 1991 houdende oprichting van begrotingsfondsen met het oog op de omzetting van richtlijn 2018/2001 en richtlijn 2019/944 (hierna "het voorontwerp van ordonnantie").

Advies

1. Algemene beschouwingen

De Raad onderschrijft het initiatief van de Regering om steun te verlenen aan bestaande of toekomstige projecten voor de uitrol van installaties voor het delen van hernieuwbare energie. De burger centraal plaatsen in de energietransitie kan alleen maar bijdragen aan de bewustmaking van de bevolking en deze laatste ertoe aanzetten actief deel te nemen aan de verwezenlijking van de klimaatverbintenissen die zijn aangegaan in het akkoord van Parijs. **De Raad** benadrukt ook het belang van deze tekst, die de bescherming van de consument bevestigt en de stroombegrenzer afschaft.

1.1. Energiegemeenschappen en actieve klanten

De Raad stelt vast dat in deze ordonnantie de energiegemeenschappen en de actieve klant als nieuwe spelers op de elektriciteitsmarkt, en energiedelen als nieuwe activiteit op deze markt worden opgenomen.

Deze nieuwe ontwikkelingen zullen ongetwijfeld een vector vormen voor de activering van lokale en niet-professionele energiespelers (die tot dusver een 'loutere' verbruikersrol hadden), en voor de democratisering/deconcentratie van de Brusselse elektriciteitsmarkt. **De Raad** is van mening dat deze twee elementen op zich een potentiële versneller zullen vormen voor de ontwikkeling van hernieuwbare energie in Brussel, en meer in het algemeen voor de energietransitie.

Niettemin vestigt **de Raad** de aandacht van de regering op het feit dat, om dit potentieel te kunnen benutten, dit wettelijk kader vergezeld zal moeten gaan van een begeleiding van de gemeenschappen en actieve klanten om respectievelijk hun ontwikkeling en 'activering' te vergemakkelijken.

Bovendien stelt **de Raad** vast dat artikel 21, 6. van Richtlijn 2018/2001 bepaalt dat een "*beoordeling van de bestaande ongerechtvaardigde belemmeringen en het potentieel van zelfverbruik van hernieuwbare energie op hun grondgebied*" moet worden uitgevoerd. Het lijkt er echter op dat een dergelijke beoordeling niet in deze ordonnantie voorzien is. Gezien de relevantie van een dergelijke beoordeling is het aangewezen om wel hierin te voorzien.

De Raad is ingenomen met de versterking van de wetgeving en de verduidelijking van de activiteit met betrekking tot de vraagflexibiliteitsdiensten, die van essentieel belang zijn voor de energietransitie.

De Raad steunt de wil van de regering om een 'à la carte' activering van de eindklant aan te bieden (bv. deelname aan een flexibiliteitsdienst, dynamische tarifiering, installatie van een slimme meter ...). Het is immers duidelijk dat niet alle Brusselaars dezelfde beweegredenen en middelen hebben met betrekking tot deze verschillende activeringsmogelijkheden en daar moest rekening mee worden gehouden.

De Raad wijst de Regering er echter op dat dit beleid, dat gebaseerd is op de wil en de instemming (of het recht van weigering) van de eindklant, gepaard moet gaan met steun aan de groepen die het minst in staat zijn 'actief te worden'. Dit om te voorkomen dat slechts een deel van de Brusselaars de mogelijkheid heeft van deze 'activering' te profiteren en vooral te profiteren van de mogelijke financiële voordelen voor de eindklant die eruit zullen voortvloeien. In dit opzicht vestigt **de Raad** de aandacht op het risico van de ontwikkeling van een markt op twee snelheden, tussen zij die deelnemen aan de energiegemeenschappen (met de financiële voordelen die eruit voortvloeien) en zij die er niet aan deelnemen.

Er moet met andere woorden worden voorkomen dat de energietransitie en de kansen die deze laatste biedt voor eindklanten slechts ten goede komen aan een deel van de Brusselse bevolking, en dat de belangen van de individuele consumenten (die niet aan de energiegemeenschappen deelnemen) niet uit het oog verloren worden.

1.2. Bekabelde verbinding

De Raad beveelt aan de mogelijkheid te onderzoeken om een bekabelde verbinding te gebruiken om de informatie over te dragen via optische vezels. Deze vraag strookt met de doelstelling van energie-efficiëntie van de meters, aangezien golven veel meer verbruiken dan overdracht van informatie via de kabel, ongeacht de draaggolftechnologie (3G, 4G, 5G). Ook zouden de eindklanten op die manier beschermd worden tegen een continue blootstelling aan golven.

1.3. Slimme meters

Levensduur van de meters

Ook al is dit niet vastgesteld in de ordonnantie, stelt **de Raad** zich vragen bij een mogelijke en toekomstige verplichting om slimme meters in elk Brussels huishouden in te zetten.

In dit opzicht vestigt **de Raad** de aandacht van de Regering op de volgende elementen: Brussel telt ongeveer 1,2 miljoen inwoners¹. Uitgaande van ongeveer 2,4 inwoners per huishouden² zouden er op termijn 2 slimme meters per huishouden moeten worden geïnstalleerd (één voor elektriciteit en één voor gas). Aangezien de levensduur van slimme meters 7 tot 15 jaar bedraagt tegenover 40 jaar voor mechanische meters, vreest **de Raad** dat dit zal leiden tot een overconsumptie van ongeveer 4,7 miljoen (bij een levensduur van 7 jaar) of 1,6 miljoen (bij een levensduur van 15 jaar) slimme meters gedurende de levensduur van 40 jaar van een mechanische meter. Dit heeft gevolgen op financieel, materieel, enz.

Gezondheidsrisico's

In de verderzetting van de hypothese dat het geheel van de Brusselse huishoudens met een slimme meter zou zijn uitgerust, dat deze meters gegevens uitzenden en dat elke geïnstalleerde slimme meter

¹<https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/structuur-van-de-bevolking>

²<https://www.rtf.be/info/regions/bruxelles/detail-les-familles-bruxelloises-sont-de-plus-en-plus-grandes?id=9202588>

als versterker zal fungeren voor naburige meters, zullen alle wijken (ook huizen die niet met dit type meter zijn uitgerust) 'vuile elektriciteit' bevatten³. Daardoor zal de hele bevolking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voortdurend aan golven worden blootgesteld. Aangezien de WHO elektromagnetische golven heeft ingedeeld als 'mogelijk kankerverwekkend', oordeelt (**Brulocalis, IEB**) **XXX** dat het massale gebruik ervan een potentieel, algemeen en langdurig gezondheidsrisico kan teweegbrengen voor medeburgers. Bovendien kan deze massale blootstelling zeer belastend zijn voor personen die overgevoelig zijn voor elektromagnetische straling (EHS)⁴.

IEB en Brulocalis vragen daarom minimaal dat dat slimme meters op eenvoudig verzoek van de betrokken eindklant ten minste geweigerd kunnen worden ten behoeve van mechanische meters. Als alle slimme meters (gas- en elektriciteitsmeters) op termijn zijn geïnstalleerd, dreigt het datadebiet namelijk aanzienlijk te zijn, zelf al kan de activatie van de communicatiefunctie van de meters geweigerd worden. Bovendien legitimeert dit de installatie van het 5G-netwerk, waarvan de gevolgen voor de gezondheid op lange termijn niet werden ingeschat. Volgens **IEB en Brulocalis** moet deze installatie worden onderworpen aan een democratisch debat. De gas- en elektriciteitsordonnanties zetten zo een 'voet tussen de deur' door nadien de invoering van 5G verplicht te maken en in feite het voorafgaande democratische debat te verdoezelen, zonder dat er een weg terug is.

Daarom roept **de Raad** op tot duidelijke communicatie over de door de meters gebruikte technologie, gevolgd door een openbaar debat. Er moeten strikte normen worden vastgesteld voor de toegestane elektromagnetische drempels (in verband met de constante en dagelijkse blootstelling) en de vervuiling door interferentiefrequenties op huishoudelijke elektrische netwerken in verband met de PLC-technologie⁵ (afhankelijk van de gekozen technologie).

Voor het welzijn van de bevolking, van EHS en met het oog op een laag energieverbruik, vraagt **de Raad** eveneens:

- dat een studie wordt uitgevoerd naar de installatie van meters die een deeltjesgrootteverdeling van de informatie navolgen, die tevens beantwoorden aan de doelstellingen van de ordonnantie;
- dat de collectieven AREHS⁶ en ondes.brussels gehoord worden, hun mening kunnen geven en kunnen deelnemen aan de debatten in verband met deze twee ordonnanties;
- dat de installatie van een slimme meter die gebruik maakt van PLC-technologie, in voorkomend geval, gepaard gaat met de installatie van een beschermingsfilter, waarvan de kosten niet aan de netgebruiker zouden worden doorberekend.

1.4. Sociaaleconomische aspecten

De Raad is van mening dat slimme meters zouden kunnen leiden tot een aanzienlijke variabiliteit in de levering van gas en elektriciteit.

³De elektrische velden die door de elektrische kabels van woningen worden uitgestraald bij de frequentie die wordt gebruikt voor de overdracht van informatie van de slimme meters

⁴https://www.rtbf.be/vivacite/emissions/detail_c-est-vous-qui-le-dites/accueil/article_compteur-electrique-intelligent-une-crainte-pour-les-electro-hyper-sensibles?id=9812587&programId=25

⁵Power line communication

⁶Association pour la Reconnaissance de l'Electro-HyperSensibilité

De Raad beveelt aan dat de aan de consumenten verstrekte informatie duidelijk en transparant is om te voorkomen dat sommige meer kwetsbare personen kiezen voor een duurder tarief dat niet aangepast is aan hun behoeften.

Bovendien is **de Raad** van mening dat het verbod op elektriciteitsafsluitingen op afstand des te belangrijker is daar het aantal huishoudens dat met betalingsmoeilijkheden te kampen heeft, zou kunnen toenemen. Afgezien van de economische gevolgen van de COVID-19-crisis, is het meer dan waarschijnlijk dat sommige van de meest kwetsbare gebruikers machteloos zullen staan tegenover een systeem dat steeds complexer wordt en dat zij er ongewild verkeerd gebruik zullen van maken.

De Raad wijst er ook op dat de werkelijke kosten van de operatie in verhouding tot de verwachte baten nadelig zouden kunnen kunnen uitvallen. Duitsland heeft gekozen voor een oplossing waarbij alleen grootverbruikers worden uitgerust met slimme meters en verzet zich tegen een grootschalige invoering ervan gezien de kosten-batenverhouding. In die zin zou het geïnvesteerde bedrag meer resultaat kunnen opleveren bij het opbrengen tot collectieve energiezuinigheid en bij het bijbrengen van kennis over de uitdagingen van de ecologische transitie.

Bovendien maakt **de Raad** de Regering erop attent dat het belangrijk is:

- een kader te verschaffen voor het onderhandelen over een redelijk betalingsplan en het vaststellen ervan als een plan dat geen afbreuk mag doen aan de waardigheid van de gebruiker of zijn gezin, en te specificeren wat niet-naleving van het plan inhoudt (bv.: 3 onbetaalde termijnen in 6 maanden tijd);
- de modaliteiten van het onderzoek door Sibelga te versterken in geval van een MOZA-procedure (twee bezoeken ter plaatse en een verbod op afsluiting tijdens de winterstop). Hier is het met name zaak om niet-gedomicilieerde personen (bv. gedetacheerde werknemers of illegalen) te beschermen wat betreft hun recht op energie.

1.5. Verband met andere bevoegdheden

De Raad wijst op het mogelijke verband tussen de omzetting van de Richtlijnen 2018/2001 en 2019/944 en andere wet- en regelgeving die mogelijk moet worden gewijzigd met het oog op de correcte omzetting van deze twee teksten. **De Raad** denkt bijvoorbeeld aan de omzetting van artikel 16 (met betrekking tot stedenbouw) of artikel 22, 4. h) (met betrekking tot lokale overheden) van Richtlijn 2018/2001.

2. Artikelsgewijze beschouwingen

2.1. Ordonnantie Elektriciteit

2.1.1. Hoofdstuk I – Algemeen

Artikel 2

7°

De Raad vraagt zich af of het wenselijk is de hoogrenderende warmtekrachtkoppelingen (waarvan er vele op gas werken) in het systeem van GSC'en⁷ te behouden en of deze niet moet worden "teruggewonnen" om hernieuwbare warmte verder te ondersteunen (warmteverdeelnet en geothermische warmtepomp⁸).

21°

De Raad vraagt om de zin: "*elektronische meter die de in het net geïnjecteerde elektriciteit of de afgenomen elektriciteit meet*" te vervangen door: "*elektronische meter die afzonderlijk de in het net geïnjecteerde en aan de bij het net afgenomen elektriciteit meet*" om te voorkomen dat er meters worden geïnstalleerd die slechts in één richting meten.

43°

De Raad vestigt de aandacht op de wenselijkheid om het begrip "prosumer" duidelijker te definiëren, teneinde verwarring te voorkomen tussen een prosumer die elektriciteit produceert en verbruikt in zijn bedrijfsruimten en een lid van een gemeenschap die elektriciteit deelt uit de productiemiddelen waarvan zij eigenaar is en waarin het lid in kwestie heeft geïnvesteerd.

55°

De Raad is van mening dat het begrip "gebouw" moet worden verduidelijkt om de draagwijdte van dit artikel te verduidelijken. Hij pleit voor de toepassing van een definitie waarin rekening wordt gehouden met de ruimtelijke/fysieke dimensie van het begrip. Hierdoor worden situaties vermeden waarin bijvoorbeeld een gebouw met appartementen onder één dak dat is uitgerust met één enkele elektriciteitscentrale (al dan niet op zonne-energie), maar dat verdeeld is over verschillende postadressen, als meerdere gebouwen wordt beschouwd. **De Raad** stelt zich bovendien vragen bij de "status" van "fysieke" zelfconsumptie van elektriciteit, d.w.z. elektriciteit die wordt verbruikt door de meter(s) waaraan de installatie(s) is (zijn) gekoppeld die de binnen hetzelfde gebouw gedeelde elektriciteit produceert (produceren) en die bijgevolg niet wordt gedeeld met alle actieve klanten die gezamenlijk optreden. Dit zou als volgt verduidelijkt moeten worden: deze fysieke zelfconsumptie van elektriciteit mag in ieder geval niet worden beschouwd als gedeelde elektriciteit (en moet dus onderworpen worden aan de netwerktarieven die op deze elektriciteit van toepassing zullen zijn).

56°

---

⁷ Groenestroomcertificaten

⁸ Warmtepomp

De Raad stelt voor om deze definitie te beperken tot de volgende formulering: "*rechtspersoon die voldoet aan de bepalingen bedoeld in hoofdstuk Vbis, afdeling 1er*" en de rest van de definitie naar dit artikel over te hevelen ter wille van de duidelijkheid en de leesbaarheid van deze ordonnantie.

57°

De Raad stelt voor om deze definitie te beperken tot de volgende formulering: "*rechtspersoon die voldoet aan de bepalingen bedoeld in hoofdstuk Vbis, afdeling 2*" en de rest van de definitie naar dit artikel over te hevelen ter wille van de duidelijkheid en de leesbaarheid van deze ordonnantie.

58°

De Raad stelt voor om deze definitie te beperken tot de volgende formulering: "*rechtspersoon die voldoet aan de bepalingen bedoeld in hoofdstuk Vbis, afdeling 3*" en de rest van de definitie naar dit artikel over te hevelen ter wille van de duidelijkheid en de leesbaarheid van deze ordonnantie.

2.1.2. Hoofdstuk II - Beheer van het gewestelijk transmissienet en beheer van het distributienet

Artikel 5

§1er, 9°

De Raad vraagt om aan het eind van de zin het volgende toe te voegen: "*en geproduceerd op het gewestelijke grondgebied*", om de lokale productie van elektriciteit aan te moedigen, met name door de energiegemeenschappen. Het feit dat dit een prioritaire keuze is, laat de mogelijkheid open voor de DNB⁹/GTNB¹⁰ om gebruik te maken van andere vormen van elektriciteitsproductie, ingeval de in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geproduceerde groene elektriciteit niet voldoende zou zijn.

§1, 12°

De Raad is verbijsterd over deze rol van facilitator, die niet is gedefinieerd, waardoor de DNB/GTNB een grote niet-gereguleerde/niet-omkaderde speelruimte krijgen. Bovendien is **de Raad** van mening dat de in deze twee punten genoemde opdrachten *a priori* deel uitmaken van de basisopdrachten van de DNB/GTNB, wat deze benaming van "facilitator" overbodig maakt.

Artikel 5bis, §1

De Raad is ingenomen met deze bepalingen, die van essentieel belang zijn om de autonomie van de energiegemeenschappen te respecteren en elk mogelijk belangenconflict te voorkomen dat zou kunnen ontstaan door een deelname van de DNB en de GTNB aan de energiegemeenschappen.

Artikel 7

§1, 8°

De Raad vraagt om aan het eind van de zin het volgende toe te voegen: "*en geproduceerd op het gewestelijke grondgebied*", om de lokale productie van elektriciteit aan te moedigen, met name door de energiegemeenschappen.

§1, 14°

---

⁹Netbeheerder

¹⁰Gewestelijke transmissienetbeheerder

De Raad is verbijsterd over deze rol van facilitator, die niet is gedefinieerd, waardoor de DNB/GTNB een grote niet-gereguleerde/niet-omkaderde speelruimte krijgen. Bovendien is **de Raad** van mening dat de in deze twee punten genoemde opdrachten, *a priori*, deel uitmaken van de basisopdrachten van de DNB/GTNB, wat deze benaming van "facilitator" overbodig maakt.

§1, 15°

De Raad vraagt om aan het eind van de zin het volgende toe te voegen: "*en geproduceerd op het gewestelijke grondgebied*", om de lokale productie van elektriciteit aan te moedigen, met name door de energiegemeenschappen. **De Raad** stelt ook voor om de termen "*of afval*" te vervangen door "*en geproduceerd op het gewestelijke grondgebied*".

§5

De Raad is van mening dat dit artikel kan leiden tot ongewenste gevolgen. De distributienetbeheerder kan namelijk op eigen initiatief en mits rechtvaardiging uitsluitend *a posteriori* toegang tot elektriciteit afsluiten. Het begrip inbreuk "*op de veiligheid van goederen en personen*" moet beter worden afgebakend om te voorkomen dat het gebruik van dit artikel op de lange termijn ontspoot.

De Raad stelt daarom de volgende vragen voor:

- Om welke soorten goederen gaat het? Gaat het om het elektriciteitsnet of om goederen in ruimere zin?
- Om welke personen gaat het? Gaat het om de gewone burger, of om het onderhoudspersoneel van het elektriciteitsnet dat om veiligheidsredenen met uitgeschakelde spanning moet werken? In dat geval zou het verwonderlijk zijn indien de eindklant niet vooraf op de hoogte is gebracht en zijn akkoord niet heeft gegeven.
- Hoe lang duurt deze toestemming? Gaat het om een uitzondering tijdens een eenmalige technische interventie of kan deze maanden duren?
- Wat valt er onder het begrip "*veiligheid van goederen en personen*"? Bij de lezing van deze paragraaf lijkt een ruime interpretatie van de strijd tegen terrorisme mogelijk. Hoewel de tekst niet in die zin is opgevat, kan de interpretatie van de rechtvaardiging van de "*veiligheid van goederen en personen*" er, bij uitbreiding, toe leiden dat de distributienetbeheerder geacht wordt het recht te hebben de levering van elektriciteit aan personen die gevaarlijk worden geacht of die afwijkende politieke meningen te kennen geven, af te sluiten om redenen van "*veiligheid*" voor de samenleving.

Hoewel de door dit artikel beoogde uitzondering het voorwerp is van regelmatige informatieverstrekking *a posteriori* aan Brugel, is het wenselijk om dit artikel, bij wijze van voorzorgsmaatregel, te herwerken en het begrip "*veiligheid van goederen en personen*" beter af te bakenen.

Voorts stelt **de Raad** voor om deze uitzondering afhankelijk te maken van een administratieve of gerechtelijke toestemming, waardoor het mogelijk zou worden de redenen te objectiveren die de netbeheerder aanvoert om bepaalde burgers de toegang tot primaire consumptiegoederen zoals elektriciteit te ontzeggen. Brugel zou die rol op zich kunnen nemen.

Artikel 8, §5

De Raad is ingenomen met deze bepalingen, die van essentieel belang zijn om de autonomie van de energiegemeenschappen te respecteren en elk mogelijk belangenconflict te voorkomen dat zou kunnen ontstaan door een deelname van de DNB en de GTNB aan de energiegemeenschappen.

Artikel 9quinquies

De Raad vraagt dat in de ordonnantie specifieke criteria voor de prijsbepaling worden vastgesteld. Indien een gedifferentieerd tarief moet worden toegepast, moet dit immers gebeuren op basis van criteria die niet zozeer verband houden met de categorie "*verplicht*" of "*vrijwillig*" waartoe de betrokken gebruiker behoort, maar vooral met de materiële middelen waarover hij beschikt.

7°

De Raad vraagt

- dat na punt 7 een nieuw punt wordt ingevoegd, dat als volgt luidt "*integreert de eventuele voordelen voor het net van de activiteiten van de actieve klanten en de energiegemeenschappen*"
- dat in de toelichting bij het artikel wordt vermeld dat de in punt 22° bedoelde evaluatie een eerste stap zal zijn in het vaststellen van deze voordelen. Deze vraag weerspiegelt de artikelen 15, lid 2, onder e) (voor actieve klanten) en 22, lid 4, onder d) (voor HEG's¹¹) van Richtlijn 2018/2001 en artikel 16, lid 1, onder e) van Richtlijn 2019/944 (voor EGB's¹²), die deze ordonnantie beoogt om te zetten. **De Raad** is namelijk van mening dat, om op een passende en evenwichtige manier deel te nemen aan de verdeling van de totale kosten van het energiesysteem, niet alleen rekening moet worden gehouden met de kosten, maar ook met de mogelijke baten voor het net.

Voorts is **de Raad** van mening dat de formulering "*bevordert de energietransitie*" te vaag is en stelt zij de volgende herformulering voor: "*de tariefstructuur bevordert gedrag dat gunstig is voor de energietransitie, met inbegrip van een rationeel gebruik van energie en infrastructuur*".

22°

De Raad vraagt om toevoeging van een datum waarop de evaluatie moet worden uitgevoerd. Deze datum moet het mogelijk maken om met deze evaluatie rekening te houden in de tariefmethodologie voor de periode 2024-2028 en moet vermijden dat de resultaten van deze evaluatie pas vanaf 2028 in aanmerking worden genomen. Voorts moet het doel van de studie verder worden verduidelijkt en moet worden aangegeven dat het gaat om een studie die de (positieve of negatieve) impact van de activiteiten van de actieve klanten en de energiegemeenschappen voor het net wil analyseren.

---

¹¹ Hernieuwbare-energiegemeenschappen

¹² Energiegemeenschappen van burgers

Artikel 12 §1, 9°

De Raad vraagt om aan het eind van de zin het volgende toe te voegen: "*en geproduceerd op het gewestelijke grondgebied*", om de lokale productie van elektriciteit aan te moedigen, met name door de energiegemeenschappen. Hij stelt ook voor dit stuk zin te plaatsen tussen "*hernieuwbaar*" en "*of hoogrenderende warmtekrachtkoppelingen*".

2.1.3. Hoofdstuk III - Toelating en toegang tot de netten

Artikel 13.

De Raad vraagt dat in de vierde zin van het artikel tussen de woorden "*elektriciteitsvoorziening*" en "*beide*" de woorden "*en/of flexibiliteit*" worden ingevoegd om deze activiteit meer armslag te geven.

Artikel 13bis§3

De Raad vraagt zich af welke middelen aan de actieve klanten ter beschikking gesteld zullen worden om na te gaan dat de kosten die hun activiteiten voor het net met zich meebrengen, correct weergegeven zouden worden. Voorts is hij van mening dat de tarieven ook de voordelen moeten weerspiegelen die deze activiteiten voor het net genereren.

§5

De Raad vraagt dat de volgende termen worden ingevoegd: "*en van opslag*" aan het einde van de zin is bedoeld om deze paragraaf te verduidelijken.

Artikel 16

De Raad vestigt de aandacht op de laatste paragraaf van deze bepaling, die impliceert dat een energiegemeenschap die een dienst voor oplaadpunten wil aanbieden, deze oplaadpunten niet zal kunnen voorzien van elektriciteit uit productiemiddelen waarvan zij eigenaar is. Hij vraagt derhalve om de woorden "*ten minste*" tussen "*hetzij*" en "*gedekt*" in te voegen.

Artikel 21

De Raad merkt op dat artikel 22, lid 4, onder d) van Richtlijn 2180/2001 (voor HEG's) en artikel 16, lid 3, onder b) van Richtlijn 2019/944 (voor EGB's) aangeven dat gemeenschappen moeten worden onderworpen aan "*evenredige*" procedures/rechten en verplichtingen. Hij stelt bijgevolg voor om voor de toekenning van deze twee vergunningen te voorzien in de mogelijkheid voor de Regering om, na advies van Brugel, bepalingen vast te stellen die de voorwaarden en/of procedures voor de toekenning van deze vergunningen versoepelen, afhankelijk van het betrokken elektriciteitsvolume, het aantal betrokken gebruikers, enz.

2.1.4. Hoofdstuk IV - Dienstverplichtingen en -opdrachten

Artikel 24

§1, 3°

De Raad vraagt dat in de vierde zin van het artikel tussen de woorden "*elektriciteitsvoorziening*" en "*zowel*" de woorden "*en/of flexibiliteit*" worden ingevoegd om deze activiteit meer armslag te geven.

§1, 5°

De Raad is ingenomen met deze bepaling, die de vraagflexibiliteit kan bevorderen. **De Raad** is ook verheugd over het facultatieve karakter van deze prijsbepaling.

Artikel 24bis

§1, 9°

De Raad maakt kanttekeningen bij deze bepaling, die erop neerkomt dat Sibelga wordt bevestigd als de operator van Solarclick en NRclick. Zonder de relevantie van deze twee programma's in twijfel te trekken, lijken de doelstellingen ervan ver verwijderd te zijn van de basisopdrachten van Sibelga en zouden ze kunnen worden overgenomen door andere actoren (leveranciers, toekomstige energiegemeenschappen, enz.). **De Raad** vraagt zich dan ook af of deze bevestiging het resultaat is van een evaluatie die tot de conclusie heeft geleid dat Sibelga in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de beste operator is om deze opdracht uit te voeren.

§1, 13°

De Raad is erg ingenomen met de invoering van deze nieuwe VOD¹³ die zeer nuttig is, met name voor de activiteiten van actieve klanten (die al dan niet gezamenlijk optreden) en energiegemeenschappen. Niettemin betreurt **de Raad** dat dit punt nogal summier is geformuleerd. Het zou ten minste moeten vermelden dat deze gegevens moeten worden voorgesteld "*op een duidelijke en begrijpelijke manier*" en dit punt (of het commentaar erop) zou ook moeten specificeren welke soorten gegevens minstens door Sibelga ter beschikking moeten worden gesteld en voor welke doeleinden (bijv. : een gebruiker die deelneemt aan energiedelen in staat stellen de ogenblikken van de dag te bepalen waarop hij zijn belastingscurve zou moeten verplaatsen en de ogenblikken van de dag te bepalen waarop een vermindering van zijn elektriciteitsverbruik het meest relevant is, enz.). Bovendien merkt **de Raad** op dat niet in de middelen voorzien wordt om deze verplichting te financieren. Derhalve verzoekt hij om deze op te nemen in de tweede paragraaf van hetzelfde artikel, gelet op de relevantie van deze VOD, om gedrag aan te moedigen dat gunstig is voor de energietransitie.

2.1.5. Hoofdstuk IV - Flexibiliteit en aggregatie

Artikel 26ter, §1

De Raad merkt op dat artikel 22, lid 4, onder d) van Richtlijn 2180/2001 (voor HEG's) en artikel 16, lid 3, onder b) van Richtlijn 2019/944 (voor EGB's) aangeven dat gemeenschappen moeten worden onderworpen aan "evenredige" procedures/rechten en verplichtingen. Hij stelt bijgevolg voor om voor de toekenning van deze twee vergunningen te voorzien in de mogelijkheid voor de Regering om, na advies van Brugel, bepalingen vast te stellen die de voorwaarden en/of procedures voor de toekenning

---

¹³ Verplichtingen van Openbare Dienstverlening

van deze vergunningen versoepelen, afhankelijk van het betrokken elektriciteitsvolume, het aantal betrokken gebruikers, enz.

2.1.6. Hoofdstuk IVquater - Slimme meters

Artikel 26decies

De Raad begrijpt het belang van de communicerende functie voor de optimalisering van het netwerk (en de vermindering van de investeringskosten in verband met de toename van intermitterende hernieuwbare energie) voor het nichepubliek in verband met deze functionaliteiten. **De Raad** vraagt echter dat voor de installatie van meters in nieuwe woningen, ingrijpende renovaties of plaatsingen "*naargelang de opportuniteit*", de communicatiemogelijkheid alleen wordt geactiveerd met de uitdrukkelijke toestemming van de gebruiker (*opt-in*). Deze functie maakt immers handelingen mogelijk die intrusief zijn voor de consument (bijv.: een afsluiting op afstand).

§2

Hoewel **de Raad, met uitzondering van APERe** het nut van een slimme meter voor bepaalde categorieën gebruikers kan aanvaarden, zoals gebruikers die een elektrisch voertuig opladen, die *prosumer* zijn of wier jaarlijks elektriciteitsverbruik meer dan 6000 kWh bedraagt, is het voor gebruikers in de volgende categorieën verre van evident om de verplichting opgelegd te krijgen een slimme meter te laten installeren - zonder de mogelijkheid dit te weigeren:

- "2° wanneer een meter wordt vervangen omdat hij verouderd is of defect is": welke waarborgen zijn er op dit punt overigens dat de meter inderdaad verouderd is en niet gemakkelijk kan worden hersteld?
- "4° wanneer een gebruiker van het distributienet vraagt om het vermogen van zijn aansluiting te wijzigen";
- "10° wanneer een gebruiker van het distributienet een warmtepomp heeft."

Bovendien voorspelt de toevoeging van nieuwe categorieën van verplichte installatie een massale installatie van slimme meters bij alle gebruikers van het net. Volgens **de Raad** lijkt het noodzakelijk om het nodige inzicht te hebben in de voor- en nadelen van slimme meters alvorens een dergelijke installatie uit te voeren, zoals voorzien is door artikel 26decies, §11.

5°

De Raad is van mening dat de formulering te vaag is. Het zou wenselijk zijn om in dit punt de eigenaars van een oplaadpunt te bepalen.

6°

De Raad verheugt zich over de invoering van deze bepaling, aangezien slimme meters essentieel zijn voor de goede werking van energiedelen, zoals geregeld bij deze ordonnantie.

10°

De Raad vraagt om warmtepompen die water verwarmen (thermodynamische opslagtank) uit te sluiten van de werkingssfeer van dit artikel. Deze pompen hebben immers geen elektrisch vermogen nodig dat de installatie van een slimme meter rechtvaardigt. De toepassing van dit artikel op dit type warmtepomp zou aldus een onnodige potentiële belemmering voor de installatie van dit type apparatuur kunnen vormen.

11°

De Raad is van mening dat de termijn van vier maanden zeer lang is, wat een belemmering vormt voor de start van de activiteiten van een gemeenschap. De termijn kan ook demotiverend werken voor de deelnemers. **De raad** vraagt derhalve om deze termijn terug te brengen tot drie maanden.

§3

De Raad verheugt zich over deze bijzonder relevante bepaling, bijvoorbeeld in geval van energiedelen. Zo wordt aan eindklanten die in eerste instantie niet willen deelnemen aan energiedelen de flexibiliteit geboden om in de loop van het proces toe te treden, zonder een aanvraag te hoeven indienen voor de installatie van een slimme meter.

De Raad is echter van mening dat het niet toelaatbaar is dat de informatie die aan de netgebruiker wordt verstrekt, uitsluitend betrekking heeft op de voordelen van slimme meters. **De Raad** dringt erop aan dat hij in dezelfde mate geïnformeerd wordt over de gevolgen van deze meters, met name wat betreft de gezondheidsrisico's, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens of de mogelijke afsluiting op afstand. In de aan de netgebruiker verstrekte informatie moet ook duidelijk de mogelijkheid worden vermeld dat hij de installatie van de slimme meter kan weigeren. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan kwetsbare klanten, onder meer door communicatie aan te bieden in de voorkeurstaal van de betrokkene.

§6

IEB en Brulocalis betreuren ten eerste dat de communicerende functie standaard wordt geactiveerd. Het zou veel meer in overeenstemming zijn met de rechten van de gebruikers om te bepalen dat de slimme meter alleen met de distributienetbeheerder communiceert na de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de betrokken gebruiker te hebben verkregen.

De Raad beveelt dus aan dat Sibelga minimaal verplicht zou zijn om de consument duidelijk te informeren over zijn recht om de non-activatie van de communicatiefunctie te vragen.

§7

In overeenstemming met de opmerking bij artikel 26 duodecies, § 1^{en}, 6°, vraagt **de Raad** dat het geval waarin de gebruiker deelneemt aan energiedelen in deze paragraaf opgenomen zou worden, om te voorkomen dat een energiegemeenschap zich in een onoplosbare situatie bevindt waarbij zij gedwongen wordt de toetreding van een nieuwe deelnemer te aanvaarden (met name op grond van artikel 28 octies) die weigert de communicerende functie van zijn meter te activeren.

Om dezelfde redenen wordt hetzelfde gevraagd wat betreft de dynamische prijsstelling. Artikel 25ter, §1 bepaalt inderdaad dat de gebruiker die een dergelijk tarief aanvraagt, met een dergelijke meter moet worden uitgerust, maar dit belet hem niet zijn recht uit hoofde van §6 te doen gelden, wat de leverancier in een moeilijke situatie zou brengen.

Artikel 26duodecies

De Raad is van mening dat het afsluiten van elektriciteit zonder verplaatsing van een technicus niet mag worden toegestaan. De deactivering op afstand van de toegang tot het distributienet tast namelijk de minimumvoorwaarden aan voor een menswaardig bestaan van de gebruiker, dat wordt gewaarborgd door artikel 23, lid 1^{en} van de Grondwet.

Bovendien is **de Raad** gekant tegen het gebruik van communicerende meters voor het op afstand afsluiten van meters.

2.1.7. Hoofdstuk Vbis - Energiegemeenschap en energiedelen

In het algemeen begrijpt **de Raad** het belang van de energiegemeenschappen voor de bevordering van hernieuwbare energieopwekking in gebouwen of collectieve voorzieningen. Niettemin wijst hij op:

- het risico dat er een markt met twee snelheden ontstaat (zie "Algemene beschouwingen" hierboven);
- het risico dat de kosten van het net uitsluitend worden aangerekend aan de gebruikers die niet kunnen toetreden tot een energiegemeenschap;
- het risico dat, door de invoering van intergewestelijke energiegemeenschappen, het effect van een markt met twee snelheden versterkt wordt, namelijk tussen personen die een tweede verblijf hebben waarvan zij de productie kunnen verbruiken en de rest.

De Raad wenst dat het begrip "*lid*" (degene die deelneemt aan het bestuur van de gemeenschap) wordt opgenomen en dat dit begrip wordt onderscheiden van het begrip "*deelnemer*" (degene die deelneemt aan een of meer activiteiten van de gemeenschap) teneinde het bestuur van een gemeenschap beter te onderscheiden van haar activiteiten. Dit onderscheid zou er immers voor zorgen dat een lid niet aan alle activiteiten van de gemeenschap deelneemt. Met andere woorden, alle leden nemen deel aan het bestuur van de gemeenschap, maar niet noodzakelijk aan al haar activiteiten. Deze mogelijkheid kan bijvoorbeeld interessant zijn in het geval waarin een en dezelfde gemeenschap verscheidene deelhandelingen organiseert binnen verschillende perimeters waaraan verschillende "*subgroepen*" van deelnemers deelnemen. Dit is om te voorkomen dat er per deelhandeling een juridische entiteit wordt gecreëerd. Het is ook denkbaar dat een gemeenschap verschillende soorten activiteiten ontplooit, maar dat sommige leden slechts aan enkele daarvan wensen deel te nemen. Dit zou het leven voor de gemeenschappen een heel stuk gemakkelijker maken en het lidmaatschap minder bindend maken.

Artikel 28bis, §2

De Raad is van mening dat de begrippen "*hoofdactiviteit*", "*voornaamste activiteit*" en "*grote schaal*" moeten worden verduidelijkt om dit artikel uitvoerbaar te maken en een goed kader voor de deelname aan de gemeenschappen te bieden.

Artikel 28ter, §2

De Raad vraagt dat de term "*de*" vóór de term "*installaties*" weggelaten wordt, zodat een gemeenschap de flexibiliteit behoudt om, indien nodig, een deel van haar installaties voor iets anders dan energiedelen te bestemmen.

Artikel 28quater

§1er

De Raad is van mening dat de begrippen "*hoofdactiviteit*", "*voornaamste activiteit*" en "*grote schaal*" moeten worden verduidelijkt om dit artikel uitvoerbaar te maken en een goed kader voor de deelname aan de gemeenschappen te bieden.

De Raad vraagt ook om tussen de termen "*hun deelname*" en "*vormt geen*", de volgende termen toe te voegen: "*aan een of meer energiegemeenschappen*", om een situatie te vermijden waarbij een kmo als voornaamste beroeps- of commerciële activiteit deelneemt aan verscheidene gemeenschappen, zonder dat elk van deze deelnames afzonderlijk zijn voornaamste activiteit vormt.

§2

De Raad vraagt om de termen "*het geheel van*" toe te voegen tussen de termen "*door*" en "*zijn*", om het autonome karakter van de gemeenschappen ten opzichte van de individuele leden te versterken. Een andere mogelijkheid, die wellicht wenselijker is, zou zijn om "controle" te definiëren aan de hand van de definitie in artikel 1:14 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Artikel 28quinquies

§1er

De Raad stelt een tegenstrijdigheid vast tussen artikel 2, 1) van Richtlijn 2018/2001 waarin de termen "*hernieuwbare energie*" worden gedefinieerd (die *de facto van toepassing is* op hernieuwbare-energiegemeenschappen) en die hoogrenderende warmtekrachtkoppelingen op gas uitsluit, en de definitie van "*groene elektriciteit*" zoals die momenteel is opgenomen in artikel 2, 7° van deze ordonnantie.

§2

De Raad vraagt om de term "*de*" die vóór de term "*installaties*" weg te laten. Dit geeft een gemeenschap de flexibiliteit om, indien nodig, een deel van haar faciliteiten voor iets anders dan energiedelen te bestemmen.

Artikel 28sexies

§1er

De Raad is van mening dat de begrippen "*hoofdactiviteit*", "*voornaamste activiteit*" en "*grote schaal*" moeten worden verduidelijkt om dit artikel uitvoerbaar te maken en een goed kader voor de deelname aan de gemeenschappen te bieden.

De Raad vraagt ook om tussen de termen "*hun deelname*" en "*vormt geen*", de volgende termen toe te voegen: "*aan een of meer energiegemeenschappen*", om een situatie te vermijden waarbij een kmo als voornaamste beroeps- of commerciële activiteit deelneemt aan verscheidene gemeenschappen, zonder dat elk van deze deelnames afzonderlijk zijn voornaamste activiteit vormt.

§3

De Raad vraagt om de termen "*het geheel van*" toe te voegen tussen de termen "*door*" en "*zijn*", om het autonome karakter van de gemeenschappen ten opzichte van de individuele leden te versterken. Een andere mogelijkheid, die wellicht wenselijker is, zou zijn om "controle" te definiëren aan de hand van de definitie in artikel 1:14 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Artikel 28septies

Teneinde een grotere flexibiliteit mogelijk te maken wat betreft eigendom, is het wenselijk de woorden "of meerdere" tussen "een" en "deelnemer" in te voegen om de Gemeenschap in dit kader meer flexibiliteit te bieden. Bovendien vestigt **de Raad** de aandacht van de Regering op het feit dat, indien derde investeerders de productiemiddelen kunnen financieren, of er zelfs eigenaar van kunnen

worden op grond van dit artikel, het wenselijk zou zijn hen te verbieden de niet-eigendom van de injectie uit deze productiemiddelen afhankelijk te stellen van de aankoop door de LEG¹⁴ van een ondersteunende dienst (zoals bijvoorbeeld het onderhoud van de installatie).

Artikel 28novies

De Raad vraagt dat de leden de mogelijkheid krijgen om de keuze van de leverancier aan de energiegemeenschap te delegeren, zodat deze energiegemeenschap de mogelijkheid krijgt om een groepsaankoop van elektriciteit te doen, en zo de toetreding tot een gemeenschap aantrekkelijker te maken.

Artikel 28tredecies, §1

1°

Om het democratische karakter van het bestuur van de gemeenschappen te ondersteunen, vraagt **de Raad** om dit punt verder te verduidelijken en stelt het voor om het als volgt op te splitsen in twee punten:

1) *de bepalingen met betrekking tot de daadwerkelijke controle van de energiegemeenschap door haar deelnemers en met betrekking tot de wijze waarop binnen de energiegemeenschap wordt gestemd. Deze bepalingen moeten voorkomen dat een individueel lid of een minderheidsgroep van leden de controle heeft over de gemeenschap.*

2) *de bepalingen die de autonomie waarborgen van de energiegemeenschap ten opzichte van de andere marktdeelnemers die deelnemen aan of anderszins samenwerken met de energiegemeenschap.*

3°

De Raad vraagt om deze bepaling te versoepelen, zodat een gemeenschap kan kiezen of zij alle, sommige of geen regels voor de regeling van haar activiteiten in haar statuten opneemt (en, indien nodig, sommige of al deze regels overhevelt naar de overeenkomsten met haar deelnemers/klanten zoals bedoeld in artikel quattuordecies §1). Op grond van het Wetboek van vennootschappen is een wijziging van de statuten namelijk over het algemeen zeer bindend op het gebied van bestuur (zij impliceert bijvoorbeeld de bijeenroeping van een algemene vergadering). Het zal voor een gemeenschap dan ook zeer ingewikkeld zijn om de regels met betrekking tot deze activiteiten doeltreffend en snel aan te nemen/te wijzigen wanneer dat nodig is, waardoor het beheer ervan zeer ingewikkeld en omslachtig kan worden. Anderzijds moet in dit punt worden aangegeven dat de statuten de door de gemeenschap uitgevoerde activiteiten en haar bestuursregels moeten vermelden.

4°

In overeenstemming met artikel 2, 56° tot 58° vraagt **de Raad** dat de volgende zin aan deze bepaling wordt toegevoegd: "*Deze bepalingen moeten ervoor zorgen dat het nastreven van sociale, milieu- of economische doelstellingen voorrang heeft op het streven naar winst*". En dit, om dit zeer belangrijke principe te versterken.

6°

Volgens **de Raad** zou het ten opzichte van de rest van de tekst coherenter zijn om, zoals in 3°, te spreken over "*activiteiten*", in plaats van "*delen*" of "*diensten*". Voorts is hij van oordeel dat de

---

¹⁴ Lokale Energiegemeenschap

verschillen en de complementariteit van dit punt met 3° niet duidelijk zijn en dat deze twee punten ter wille van de duidelijkheid moeten worden samengevoegd, rekening houdend met de voor 3° gemaakte opmerking.

7° en 8°

De Raad is om dezelfde redenen als voor de punten 3° en 6° van mening dat de huidige formulering alleen relevant is als dit punt alleen betrekking heeft op de toetreding tot de gemeenschap als lid en niet op de deelname van de leden aan een of meer activiteiten van de gemeenschap. Het is daarom wenselijk om een verduidelijking in die zin toe te voegen.

Artikel 28quattuordecies

De Raad acht het niet nodig speciaal melding te maken van de deelactiviteit, die een activiteit van de gemeenschappen naast andere activiteiten is. Hetzelfde geldt voor de facturering, iets dat niet altijd bij alle activiteiten van de gemeenschap zal worden gebruikt (verschillende proefprojecten op het gebied van energiedelen die in voorbereiding zijn, voorzien in energiedelen zonder financiële transacties).

De Raad stelt derhalve voor de paragraaf als volgt te herformuleren: "*Elke deelnemer aan een of meer activiteiten van de energiegemeenschap sluit met de energiegemeenschap een overeenkomst(en) over zijn rechten en verplichtingen, indien van toepassing, enkele of alle eerlijke, transparante en niet-discriminerende bepalingen met betrekking tot de onder de overeenkomst vallende activiteit(en), met inbegrip van de regels voor het starten en beëindigen van dergelijke activiteiten en de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen. De inhoud van een overeenkomst wordt weergegeven in duidelijke en begrijpelijke taal en bevat alle informatie die nuttig is om de rechten en verplichtingen van de partijen te begrijpen. Deze overeenkomsten creëren geen discriminatie tussen deelnemers*".

Artikel 28sexiesdecies

Over het algemeen is **de Raad** ingenomen met de invoering van een dergelijke procedure en de bijbehorende controle, die essentieel zijn om het reeds door haar vastgestelde "community washing"-effect te voorkomen.

§2

De Raad vraagt om de volgende zin tussen de eerste en de tweede zin van de paragraaf toe te voegen: "*Dit formulier moet duidelijk zijn en in begrijpelijke en ondubbelzinnige taal zijn gesteld*".

§3

De Raad is van mening dat, indien er een mogelijkheid is om de termijn van zestig dagen te verlengen, als gevolg van het verzoek van Brugel, een maximumtermijn voor de procedure moet worden vastgesteld, om te voorkomen dat deze "*heen-en-weerbewegingen*" tussen Brugel en de aanvrager een eeuwigheid duren.

Artikel 28spetiesdecies

De Raad vraagt zich af in hoeverre het zinvol is om deze afwijking te beperken tot projecten in verband met energiedelen en energiegemeenschappen. Zij is van mening dat het innovatiepotentieel op energiegebied *a priori*, deze twee thema's overstijgt.

Artikel 28octiesdecies, §2

Artikel 22, lid 3, van Richtlijn 2018/2001 vermeldt dat bij deze evaluatie ook het potentieel voor de ontwikkeling van gemeenschappen op het grondgebied van de lidstaat moet worden geanalyseerd. Het zou goed zijn dit in dit artikel te preciseren om de *reikwijdte* van deze studie te verduidelijken.

2.1.8. Hoofdstuk VI - Kabels, rechtstreekse lijnen en installaties

Artikel 30bis, §2, 36°

De Raad vraagt om toevoeging van een datum waarop de evaluatie moet worden uitgevoerd. Deze datum moet het mogelijk maken om met deze evaluatie rekening te houden in de tariefmethodologie voor de periode 2024-2028 en moet vermijden dat de resultaten van deze evaluatie pas vanaf 2028 in aanmerking worden genomen. Voorts moet het doel van de studie verder worden verduidelijkt en moet worden aangegeven dat het gaat om een studie die de (positieve of negatieve) impact van de activiteiten van de actieve klanten en de energiegemeenschappen voor het net wil analyseren.

Artikel 30bis, §2, 37°

De Raad stelt voor om deze evaluatie, net als die in 36°, periodiek te maken, zodat de Brusselse overheden op lange termijn de wetgeving, reglementering, technische voorschriften, enz. die van toepassing zullen zijn op de gemeenschappen, kunnen verfijnen/verbeteren.

2.2. Gasverordening

2.2.1. HOOFDSTUK III - Beheer van het distributienet

Artikel 5, §6

De Raad is van mening dat dit artikel kan leiden tot ongewenste gevolgen. De distributienetbeheerder kan namelijk op eigen initiatief en mits rechtvaardiging uitsluitend *a posteriori* de toegang tot gas afsluiten. Het begrip inbreuk "*op de veiligheid van goederen en personen*" moet beter worden afgebakend, om te voorkomen dat het gebruik van dit artikel op de lange termijn ontspoot. **De Raad** stelt zich daarom de volgende vragen:

- Om welke soorten goederen gaat het? Gaat het om het gasnet of om goederen in ruimere zin?
- Om welke personen gaat het? Gaat het om de gewone burger, of om het onderhoudspersoneel van het gasnet dat om veiligheidsredenen met gesloten gaskranen moet werken? In dat geval zou het verwonderlijk zijn indien de eindklant niet vooraf op de hoogte is gebracht en zijn akkoord niet heeft gegeven.
- Hoe lang duurt deze toestemming? Gaat het om een uitzondering tijdens een eenmalige technische interventie of kan zij maanden duren?
- Wat valt er onder het begrip "veiligheid van goederen en personen"? Bij de lezing van deze paragraaf lijkt een ruime interpretatie van de strijd tegen het terrorisme mogelijk. Hoewel de wettekst niet in die zin is opgevat, kan de interpretatie van de rechtvaardiging van de "veiligheid van goederen en personen" er, bij uitbreiding, toe leiden dat de distributienetbeheerder geacht wordt het recht te hebben de levering van gas aan personen die gevaarlijk worden geacht of die afwijkende politieke meningen te kennen geven, af te sluiten om redenen van "veiligheid" voor de samenleving.

Hoewel de door dit artikel beoogde uitzondering het voorwerp is van een regelmatige informatieverstrekking *a posteriori* aan Brugel, is het wenselijk om dit artikel, bij wijze van voorzorgsmaatregel, te herwerken en het begrip "veiligheid van goederen en personen" beter af te bakenen.

Voorts stelt **de Raad** voor om deze uitzondering afhankelijk te maken van een administratieve of gerechtelijke toestemming, waardoor het mogelijk zou worden de redenen te objectiveren die de netbeheerder aanvoert om bepaalde burgers de toegang tot primaire consumptiegoederen zoals gas te ontzeggen. Brugel zou die rol op zich kunnen nemen.

*
*   *